FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER

fremsat den 14. marts 2006 [1]

I — Indledning

1. Artikel 6, nr. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område [2] gør det muligt, når der er flere sagsøgte med bopæl i forskellige medlemsstater, at anlægge sag ved retterne i en hvilken som helst af disse stater, forudsat at kravene er tilstrækkeligt snævert forbundne.

2. Oberster Gerichtshof (Østrigs øverste domstol) skal fortolke ovennævnte bestemmelse inden for rammerne af en appelsag anlagt til prøvelse af en afgørelse om afvisning af et søgsmål vedrørende betaling af et pengekrav, der blev anlagt mod to personer hjemmehørende i henholdsvis Østrig og Tyskland. Eftersom den førstnævnte debitor var blevet erklæret konkurs, blev sagen anlagt mod ham imidlertid umiddelbart afvist, således at kun sagen anlagt mod den anden debitor fortsat verserer.

3. Det præjudicielle spørgsmål er forelagt i medfør af bestemmelserne i artikel 68 EF og 234 EF i forening for at få afklaret, om det under disse omstændigheder er muligt at påberåbe sig ovennævnte regel om fakultativt værneting.

II — Retsforskrifter

A — *Forordning nr. 44/2001*

4. På grundlag af artikel 65 EF har Rådet erstattet Bruxelles-konventionen af 1968 [3] med forordning nr. 44/2001 [4] for at gøre reglerne om retternes kompetence ensartede med henblik på at sikre det indre markeds funktion [5].

1 — Originalsprog: spansk.

2 — EFT L 12, s. 1.

3 — Konventionen om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (konsolideret udgave, EFT 1998 C 27, s. 1).

4 — Artikel 68 i forordning nr. 44/2001. Bruxelles-konventionen finder imidlertid fortsat anvendelse på Danmark (forordningens artikel 1, stk. 3) samt på de områder i medlemsstaterne, der er omfattet af denne konventions territoriale anvendelsesområde, men i medfør af artikel 299 EF ikke af forordningens anvendelsesområde.

5 — Anden og sjette betragtning.

5. Bestemmelserne om »tvister inden for Fællesskabet« bør frembyde »en høj grad af forudsigelighed« og være baseret på »sagsøgtes bopæl [...] undtagen i enkelte vel-afgrænsede tilfælde, hvor det på grund af sagens genstand eller af hensyn til parternes aftalefrihed er berettiget at lægge et andet tilknytningsmoment til grund« [6]; som kompetencekriterium bør sagsøgtes bopæl imidlertid suppleres med alternative kriterier »baseret på en sags nære tilknytning til en bestemt ret eller på hensynet til god retspleje« [7].

6. I overensstemmelse med disse principper bestemmer forordningens artikel 2, stk. 1, at »[m]ed forbehold af bestemmelserne i denne forordning skal personer, der har bopæl på en medlemsstats område, uanset deres nationalitet, sagsøges ved retterne i denne medlemsstat«.

7. Artikel 5, 6 og 7 fastsætter i sammenhæng med den almindelige regel »specielle kompetenceregler«. Ifølge artikel 6 kan de personer, der nævnes i artikel 5, ligeledes sagsøges:

»1) såfremt der er flere sagsøgte, ved retten i den retskreds, hvor en af de sagsøgte har bopæl, forudsat at kravene er så snævert forbundne, at det er ønskeligt at behandle og påkende dem samtidig for at undgå uforenelige afgørelser i tilfælde af, at kravene blev påkendt hver for sig [...]«.

B — *Østrigsk lovgivning*

8. § 6 i Konkursordnung (den østrigske konkurslov, herefter »KO«) bestemmer:

»1. Retssager mod skyldneren, som har til formål at gennemføre eller sikre krav på aktiver, der indgår i konkursmassen, kan hverken anlægges eller fortsættes efter konkursprocedurens indledning.

2. Retssager om separatistkrav og om udtagelse af genstande, der ikke indgår i konkursmassen, kan fortsat anlægges eller fortsættes efter konkursprocedurens indledning, men kun mod kurator.

3. Retssager om krav, der ikke på nogen måde vedrører den af konkursen omfattede

6 — Ellevte betragtning.
7 — Tolvte betragtning.

formue, navnlig krav vedrørende skyldnerens personlige ydelser, kan ligeledes anlægges eller fortsættes mod eller af skyldneren efter konkursprocedurens indledning.«

9. Denne bestemmelse indeholder således bestemmelse om en »proceshindring«, som indebærer, at søgsmål anlagt vedrørende aktiver, der er omfattet af en konkurs, skal afvises og hverken kan anlægges eller fortsættes.

10. Disse bestemmelser — der svarer til ordningen i andre retssystemer — har til formål at forene kravene mod en insolvent debitor for at lette fuldbyrdelsen [8]. At tillade individuelle søgsmål ville forøge de juridiske og praktiske problemer.

11. Det fremgår af den forelæggende rets oplysninger, at kurator skal prøve de krav, der er nævnt i KO's § 6, stk. 1, for at opføre dem som passiver i konkursboet, uden at det er nødvendigt at anlægge en retssag herom [9], men hvis kravet bestrides, må fordringshaveren iværksætte et søgsmål mod enhver, der bestrider kravet [10]. Hvis kravet ikke udtrykkeligt bestrides af skyldneren i forbindelse med denne undersøgelsesfase, opnår fordringshaver tillige et eksekutionsfundament over for skyldneren, der har virkning ud over konkursen [11].

III — De faktiske omstændigheder, hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

12. Den 30. januar 2004 anlagde Reisch Montage AG sag ved Bezirksgericht Bezau mod Mario Gisinger, der har bopæl i Østrig, og mod selskabet Kiesel Baumaschinen Handels GmbH, der har hjemsted i Tyskland, med påstand om, at disse solidarisk tilpligtedes at betale 8 689,22 EUR i overensstemmelse med den aftale, som de havde indgået med Günther Reisch, som havde overdraget sit krav til sagsøgeren [12].

13. Ved afgørelse af 24. februar 2004 afviste Bezirksgericht Bezau sagen mod Mario Gisinger med den begrundelse, at der den 23. juli 2003 var indledt en konkursprocedure vedrørende dennes formue. Ved afgørelse af 15. april 2004 fastslog retten, at den savnede stedlig og international kompetence.

8 — Jf. eksempelvis den spanske konkurslov (Ley Concursal, nr. 22/2003 af 9.7.2003, BOE nr. 164 af 10.7.2003, s. 26905), hvorefter civile domstole skal afstå fra at påkende søgsmål, der henhører under konkursdomstolenes kompetence; hvis en retssag ikke desto mindre indledes, påhviler der de førstnævnte retter en pligt til at afsige kendelse om slettelse af sagen på grund af ugyldighed (artikel 50).

9 — KO's § 104.

10 — KO's § 110.

11 — KO's § 61.

12 — Den forelæggende ret har understreget, at aftalen ikke er nærmere beskrevet i stævningen.

14. Reisch Montage AG iværksatte appel til prøvelse af denne afgørelse ved Landgericht Feldkirch, som ved dom af 8. juni 2004 fastslog, at retten i første instans havde kompetence til at påkende sagen.

15. Det sagsøgte selskab har iværksat kassationsanke til Oberster Gerichtshof, som har besluttet at udsætte sagen for at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Kan en sagsøger påberåbe sig artikel 6, nr. 1, i forordning (EF) nr. 44/2001, når han anlægger sag mod såvel en person, der er bosiddende i forumstaten, som mod en person, der har bopæl i en anden medlemsstat, når sagen mod den person, der er bosiddende i forumstaten, er blevet afvist allerede på tidspunktet for sagens anlæg på grund af, at der er indledt en konkursprocedure vedrørende dennes formue, hvilket i medfør af national ret udgør en proceshindring?«

IV — Retsforhandlingerne ved Domstolen

16. Der er afgivet skriftlige indlæg inden for den i medfør af artikel 20 i statutten for Domstolen fastsatte frist af den tyske og den franske regering samt af Kommissionen.

17. Efter afslutningen af den skriftlige forhandling har ingen af parterne fremsat anmodning om, at der afholdes retsmøde, og sagen er således, efter Domstolens almindelige møde den 14. februar 2006, klar til fremsættelse af forslag til afgørelse.

V — Analyse af det præjudicielle spørgsmål

A — *Indledende bemærkning*

18. Det skal indledningsvis understreges, at en stor del af bestemmelserne i forordning nr. 44/2001 er en gentagelse af bestemmelserne i Bruxelles-konventionen, som den er trådt i stedet for, således at kommentarerne i såvel retslitteraturen som i retspraksis vedrørende konventionen fuldt ud kan anvendes i relation til forordningen.

19. Dette er tilfældet med artikel 2, der er identisk i de to retsakter [13], og artikel 6, nr. 1, i hvilken der med forordning nr. 44/2001 blev tilføjet en betingelse om en forbindelse mellem de krav, der rettes mod flere sagsøgte, i overensstemmelse med de præciseringer, der blev foretaget af den tilsvarende

13 — Den eneste forskel består i henvisningen til henholdsvis »denne forordning« og »denne konvention«.

bestemmelse i konventionen i dom af 27. september 1988, Kalfelis [14], og siden bekræftet i senere retspraksis [15].

B — *Bestemmelserne om værneting*

20. Artikel 2 indeholder udgangspunktet for de bindende kriterier, der gælder for værneting [16]. De to udsagn, som bestemmelsen indeholder, udstikker rammerne for ordningen: Bestemmelserne finder anvendelse, når sagsøgte har bopæl inden for Fællesskabet [17], i hvilket tilfælde der er værneting ved retterne i den stat, hvor sagsøgte har sin bopæl, uanset sagsøgtes nationalitet [18].

21. Denne artikel er udtryk for princippet *actor sequitur forum rei*, der er almindeligt anerkendt i komparativ ret, og som har til formål at beskytte sagsøgtes interesser, for så vidt som det er vanskeligere at varetage sine interesser ved retterne i et fremmed land [19], selv om det er korrekt, at også sagsøgeren får visse fordele heraf, fordi det er nemmere at få afgørelsen fuldbyrdet.

22. Princippet om *forum domicilii* er således udgangspunktet, men det er blot et udgangspunkt, fordi der ved siden af dette findes andre værneting [20], som i visse tilfælde, henset til sagens genstand [21] eller parternes vilje [22], indebærer, at retterne på et andet sted har kompetence.

23. I andre tilfælde suppleres artikel 2 af bestemmelser om international og stedlig kompetence på grundlag af regler, som er præceptive for sagsøgte og fakultative for sagsøger, der således kan vælge mellem en række alternativer [23].

24. Således indeholder artikel 5 og 6 i forordning nr. 44/2001 en række specielle

14 — Sag 189/87, Sml. s. 5565, navnlig præmis 7-12.

15 — Dom af 27.10.1998, sag C-51/97, GIE Réunion Européenne m.fl., Sml. I, s. 6511, præmis 47-49.

16 — Dom af 9.12.2003, sag C-116/02, Gasser, Sml. I, s. 14693, præmis 72, af 27.4.2004, sag C-159/02, Turner, Sml. I, s. 3565, præmis 24, og af 1.3.2005, sag C-281/02, Owusu, Sml. I, s. 1383, præmis 37.

17 — I overensstemmelse med forordningens artikel 4, stk. 1, gælder det, at »[h]ar en sagsøgt ikke bopæl på en medlemsstats område, afgøres retternes kompetence i hver enkelt medlemsstat efter medlemsstatens egen lovgivning, jf. dog artikel 22 og 23«.

18 — I. Guardans Cambó, i tekstsamlingen: *Comentario al Convenio de Bruselasrelativo a la competencia judicial y a la ejecución de resoluciones judiciales en materia civil y mercantil*, redigeret af A.L. Calvo Caravaca, Universidad Carlos III de Madrid/Boletín Oficial del Estado, Madrid, 1994, s. 62.

19 — P. Jenards rapport om konventionen om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (EFT 1979 C 59, s. 1).

20 — Forordningens artikel 3, stk. 1, bestemmer således, at »[p]ersoner, der har bopæl på en medlemsstats område, kan kun sagsøges ved retterne i en anden medlemsstat i medfør af de regler, der er fastsat i afdeling 2-7«. G.A.L. Droz, *Compétence judiciaire et effets des jugements dans le marché commun (Étude de la Convention de Bruxelles du 27 septembre 1968)*, Librairie Dalloz, Paris, 1972, s. 56.

21 — Forordningens artikel 22 indledes med vendingen: »Enekompetente, uden hensyn til bopæl, er: [...]«.

22 — I overensstemmelse med forordningens artikel 23 og 24 kan en ret, der er beliggende inden for Fællesskabet, erklære sig kompetent, også selv om sagsøgte ikke har bopæl i en af disse medlemsstater.

23 — Kapitel 2, afdeling 2-5. Artikel 5, 6, 9-12, 16, 19 og 20 anvender eksempelvis ordet »kan«.

kompetenceregler, der gør det muligt at anlægge sag ved en ret, der ikke er beliggende i skyldnerens hjemstat. Den kompetente ret udpeges således direkte og uanset national ret, på grund af dens tætte forbindelse med tvisten.

25. Nævnte bestemmelser udpeger en række værneting, såsom *forum contractus* [24] eller *forum delicti commissi* [25]. Det relevante forum i denne sag er *forum connexitatis*, som omfatter forskellige typer af processuelle sammenhænge, f.eks. at der er flere sagsøgte. Dette værneting er udtryk for fællesskabslovgivers vilje til at henføre alle retlige skridt, der vedrører én og samme sag, til den ret, der er nærmest beliggende, eller den, som har stærkest tilknytning til sagen [26].

C — *Den specielle kompetenceregel i tilfælde af flere sagsøgte*

26. Når flere personer deltager i en retssag, opstår der et procesfællesskab, der kan være aktivt (flere sagsøgere og én sagsøgt), passivt (én sagsøger og flere sagsøgte) eller blandet (flere sagsøgere og flere sagsøgte).

27. Artikel 6, nr. 1, i forordning nr. 44/2001 omfatter passivt procesfællesskab [27], selv om bestemmelsen også kan finde anvendelse på et blandet procesfællesskab [28]. For at det fakultative værneting kan anvendes, skal der mindst være to sagsøgte med bopæl i forskellige medlemsstater [29], og kravene [30] skal være forbundne, således at det er ønskeligt at behandle og påkende dem samtidig.

28. Betingelsen om, at kravene skal være forbundne, tjener to formål. For det første mindsker det risikoen for divergerende retsafgørelser. For det andet mindskes risikoen

24 — Artikel 5, nr.1, litra a).

25 — Artikel 5, nr. 3 og 4.

26 — M. Desantes Real, *Competencia judicial internacional en la Comunidad Europea*, Bosch, Barcelona, 1986, s. 329.

27 — Af Jenard-rapporten fremgår det, at med undtagelse af tysk lovgivning indeholder lovgivningerne i de stater, der har undertegnet Bruxelles-konventionen, tilsvarende bestemmelser, som desuden også indgår i en række bilaterale konventioner. Jf. desuden I. Loussouarn, *Droit international privé*, 2. udg., Dalloz, Paris, 1980, s. 610.

28 — Hvad angår aktivt procesfællesskab, som ikke er reguleret, finder medlemsstaternes lovgivninger anvendelse, jf. R. Geimer og Schütze, *Internationale Urteilsanerkennung*, bind 1, første del, München, 1983, s. 385.

29 — Kravet om, at der ikke er tale om samme bopæl, fremgår indirekte, jf. C. Tirado Robles, *La competencia judicial en la Unión Europea. Comentarios al Convenio de Bruselas*, Bosch, Barcelona, 1995, s. 64. I retslitteraturen lægges det til grund, at bestemmelsen ikke kan finde anvendelse, når en af de sagsøgte har bopæl uden for Fællesskabet, jf. F.F. Garau Sobrino, ovennævnte tekstsamling, *Comentarios al Convenio de Bruselas* [...], s. 171.

30 — På trods af, at ordet »krav« anvendes i begge tilfælde, skal der sondres mellem den subjektive kumulation, der er omhandlet i artikel 6, nr. 1, og de indbyrdes sammenhængende krav, der er omhandlet i artikel 27-30 i forordning nr. 44/2001.

for, at en af de sagsøgte retsstridigt sagsøges i en anden stat end sin bopælsstat [31].

D — *Gennemgang af det præjudicielle spørgsmål*

29. Der er blevet argumenteret for to forskellige svar på det præjudicielle spørgsmål. Den franske regering og Kommissionen har gjort gældende, at det er muligt at anvende den specielle kompetenceregel, hvorimod den tyske regering har gjort gældende, at dette ikke er tilfældet. Jeg vil i det følgende gennemgå disse to alternativer.

1. Det første alternativ

30. I den foreliggende sag er betingelserne for anvendelse af artikel 6, nr. 1, ud fra en umiddelbar betragtning opfyldt. Der er to sagsøgte, og kravene er indbyrdes tæt forbundne, fordi de udspringer af en solidarisk forpligtelse [32], hvorefter hele kravet kan gøres gældende over for den ene eller den anden af debitorerne.

31. Ud fra en formel synsvinkel er det tilstrækkeligt, for at den specielle kompetenceregel skal kunne påberåbes, at sagsøgeren stævner forskellige personer, som således får status af sagsøgte, uanset de materielle og processuelle hindringer, der måtte opstå i denne forbindelse eller senere.

32. Denne fortolkning kan støttes på mindst fire grunde. For det første skal retten — inden den tager stilling til, om procesforudsætningerne er opfyldt — fastslå sin kompetence, som hverken afhænger af, om kravet kan antages til realitetsbehandling, eller af, hvorvidt det er sandsynligt, at påstanden vil blive taget til følge, dvs. sagens realitet.

33. For det andet indeholder forordningen ingen nærmere præcisering af begrebet »sagsøgt« eller »flere sagsøgte« [33]. Der kræves blot en forbindelse mellem »kravene« uden anden præcisering.

34. For det tredje følger det af forordningens artikel 30, at en sag anses for anlagt ved en ret »på det tidspunkt, hvor det indledende

31 — Selv om dette andet hensyn nævnes i artikel 6, nr. 2 — »når der er tale om krav mod den pågældende som tredjemand, ved den ret, hvor den oprindelige sag er anlagt, medmindre denne kun er anlagt for at unddrage den pågældende det værneting, der ville være kompetent i hans sag« — er det ikke nævnt i nr. 1. Det kan imidlertid udledes af tekstens ånd og formål som hørende under kravet om sammenhæng (Jenard-rapporten) eller på selvstændigt grundlag (jf. Droz, a.st., s. 71, som mener, at udeladelsen snarere skyldes en forglemmelse end en bevidst handling). Jf. ligeledes P. Gothot, og D. Holleaux, *La Convención de Bruselas de 27 de septiembre de 1968 (competencia judicial y efectos de las decisiones en el marco de la CEE)*, La Ley, Madrid, 1986, s. 69.

32 — Jenard-rapporten nævner som eksempel på, at der er forbindelse mellem kravene, den omstændighed, at der er tale om »solidariske skyldnere«.

33 — Jf. Droz, a.st., s. 71.

processkrift i sagen [...] indleveres til retten«. I overensstemmelse med Kalfelis-dommen skal det også på dette stadium fastslås, om der er tale om den fornødne forbindelse [34], og det er følgelig på dette tidspunkt, at det skal undersøges, om det pågældende processkrift opregner mindst to sagsøgte [35].

35. I tilfælde af, at sagsøgeren frafalder eller hæver sagen mod den part, der har bopæl på det område, hvor den ret, ved hvilken sagen er anlagt i medfør af artikel 6, nr. 1, forhindrer princippet om *perpetuatio jurisdictionis* endelig, at den internationale kompetence ændres, således at sagen fortsætter ved samme ret [36]. Dette gælder også, når en af de sagsøgte af andre grunde ikke længere er part i sagen.

2. Det andet alternativ

36. På samme måde som andre bestemmelser, der fraviger hovedreglen i artikel 2, skal artikel 6, nr. 1, anses for udtømmende [37], og den skal fortolkes strengt [38] ud fra det forfulgte formål. På denne baggrund kan denne bestemmelse ikke anvendes i den foreliggende sag.

37. Denne opfattelse kan også støttes på andre argumenter. For det første er det fakultative værneting, der gælder i tilfælde af flere sagsøgte, ikke et mål i sig selv, men et middel til at varetage procesøkonomiske hensyn og hindre indbyrdes modstridende retsafgørelser. Disse formål kan imidlertid ikke opnås, hvis den ene af de anlagte sager ikke kan antages til realitetsbehandling.

38. Fordelen for sagsøgte ved ikke at skulle føre sin sag ved en udenlandsk ret, er for det andet ikke til skade for modparten og er heller ikke urimeligt bebyrdende for denne, som i den foreliggende sag, hvor det drejer sig om at undersøge, om der er indledt en konkursprocedure.

3. Den foreslåede løsning

39. Ingen af ovennævnte alternativer er velegnede, henset til de faktiske omstændigheder, som den forelæggende ret har redegjort for. De indebærer desuden begge visse risici, der — som det vil fremgå af nedenstående — ret let lader sig påvise.

34 — Præmis 12.

35 — F.F. Garau Sobrino, a.st., *Comentario al Convenio de Bruselas* [...], s. 170, argumenterer for, at den omstændighed, at der er tale om procesfællesskab, sædvanligvis gøres gældende på tidspunktet for indlevering af det indledende processkrift.

36 — Jf. M. Desantes Real, a.st., s. 331.

37 — M. Weser, *Convention communautaire sur la compétence judiciaire et l'exécution des décisions*, Centre interuniversitaire de droit comparé, Bruxelles/Paris, 1975, s. 266.

38 — Hensynene til at undgå en vid og forskelligartet fortolkning af undtagelserne til Bruxelles-konventionens artikel 2 er anført i præmis 7 i dom af 22.11.1978, sag 33/78, Somafer, Sml. s. 2183.

40. I et tilfælde, hvor der anlægges sag ved en ret i en medlemsstat vedrørende et krav mod mindst to solidarisk hæftende debitorer, hvoraf kun den ene er bosiddende i landet, og denne debitor, som begrunder rettens kompetence, afgår ved døden, inden sagen indledes, gør det første af ovennævnte alternativer, der som nævnt tog udgangspunkt i en formalistisk synsvinkel, det muligt at løse problemet, men løsningen vil ikke være tilfredsstillende, fordi der ikke kan være tale om indbyrdes modstridende retsafgørelser, eftersom en afdød ikke kan sagsøges (resultatet ville være anderledes, hvis sagen førtes mod arvingerne).

41. På samme måde ville der i den samme situation, men med den forskel, at den sagsøgte, hvis bopæl er afgørende for kompetencen, har overdraget gælden uden at have underrettet sagsøgeren herom, opstå spørgsmål vedrørende rette sagsøgte og konsekvenserne af denne manglende underretning. Sådanne spørgsmål kan danne grundlag for en forudgående undersøgelse og, efter omstændighederne, for, at sagen afvises. For så vidt som en ret i en anden medlemsstat, hvor den anden sagsøgte har bopæl, vil kunne gøre det samme, vil resultatet blive indbyrdes modstridende retsafgørelser.

42. Efter min mening opstår dilemmaet som følge af den omstændighed, at når et af kravene skal afvises *ab initio* i medfør af national lovgivning, er der ikke reelt tale om flere sagsøgte, således at forudsætningerne for at anvende den fakultative kompetenceregel ikke længere er opfyldt, og den heller ikke opfylder sit formål.

43. At der er mindst to sagsøgte under retssagen, er fremprovokeret på kunstig måde. Der er ikke tale om, at kravet er af en sådan beskaffenhed, at det ikke kan tages til følge, eller at det er nødvendigt at undersøge, om dette er tilfældet; der er simpelthen tale om en lovbestemt proceshindring.

44. Hvis det allerede fra begyndelsen er udelukket, at en af de sagsøgte deltager i retssagen, undgår man på ingen måde indbyrdes uforenelige retsafgørelser, eftersom retten i den stat, hvor den pågældende sagsøgte har bopæl, slet ikke træffer nogen afgørelse.

45. En anvendelse af reglen i situationer som den i hovedsagen foreliggende indebærer derimod en afvigelse fra det almindelige princip på en måde, der er i strid med Domstolens praksis [39], fordi en person sagsøges ved en udenlandsk ret, med en tilsvarende forringelse af mulighederne for at varetage sine interesser, alene på grundlag af omstændigheder, som kun tilsyneladende foreligger.

46. Mit forslag til løsning af dette dilemma tager hensyn til den nødvendige forudsigelighed med hensyn til reglerne om retternes kompetence, idet de omhandlede tilfælde er

39 — Kalfelis-dommen, præmis 8, og dommen i sagen GIE Réunion européenne m.fl., præmis 47.

klart definerede, og de allerede eksisterende betingelser for at påberåbe sig den specielle kompetenceregel afgrænses, uden at nye betingelser derved indføres.

47. Denne løsning indebærer heller ikke, at de nationale retssystemer indirekte får indflydelse på værnetinget, til skade for dets effektive virkning, hvilket er forbudt ifølge retspraksis [40], hvorefter fælles bestemmelser gælder forud for modstående nationale bestemmelser [41]. Løsningen begrænser heller ikke den effektive virkning af fællesskabsbestemmelserne, og der opstår heller ikke nogen uoverensstemmelser i forhold til disse, da de pågældende bestemmelser har forskellige anvendelsesområder, selv om de er sammenfaldende på visse punkter.

48. Det skal tilføjes, at forordning nr. 44/2001 — som Bruxelles-konventionen før den — ikke indebærer en harmonisering af nationale procesregler, men har et mere beskedent formål om at opstille regler for, hvilken ret der har kompetence til at afgøre visse typer af sager. Dette sker ved hjælp af en række parametre, som er forskellige fra dem, der lægges til grund ved vurderingen af, om sagen efter sit indhold kan antages til realitetsbehandling [42].

49. I selve forordningen henvises der flere gange til national ret, eksempelvis med hensyn til definitionen af et så væsentligt begreb som »bopæl« [43]. Domstolen har i visse tilfælde tilladt anvendelsen af nationale bestemmelser med henblik på at supplere fællesskabsbestemmelserne [44].

50. Forordningens artikel 6, nr. 1, kan følgelig ikke anvendes, når det søgsmål, der er anlagt mod en person, som har bopæl i forumstaten, skal afvises umiddelbart, fordi der foreligger en lovbestemt proceshindring.

51. Et sådant svar afbøder ulemperne ved de to ovennævnte alternativer, samtidig med, at løsningen er i overensstemmelse med den ordning, der er indført med forordning nr. 44/2001, og giver de retter, der skal anvende ovennævnte bestemmelser, en brugbar anvisning.

40 — Dom af 15.5.1990, sag C-365/88, Hagen, Sml. I, s. 1845, præmis 20, og af 26.5.2005, sag C-77/04, GIE Réunion Européenne m.fl., Sml. I, s. 4509, præmis 35. Jf. ligeledes Turner-dommen, præmis 29.

41 — Dom af 15.11.1983, sag 288/82, Duijnstee, Sml. s. 3663, præmis 14. Hoge Raad der Nederlanden havde forelagt Domstolen spørgsmålet, om pligten i medfør af Bruxelles-konventionens artikel 19 til ex officio at erklære sig inkompetent også gælder i forbindelse med en kassationsanke, hvor retten i overensstemmelse med national ret begrænser sig til at prøve de anbringender, parterne har gjort gældende.

42 — Hagen-dommen, præmis 17, og dommen i sagen GIE Réunion Européenne m.fl., præmis 34.

43 — Ifølge artikel 59 »skal retten [v]ed afgørelsen af, om en part har bopæl på den medlemsstats område, hvor sagen er anlagt, [...] anvende denne stats interne lovgivning« (stk. 1). Det tilføjes i samme bestemmelse, at »[h]ar en part ikke bopæl på den medlemsstats område, hvor sagen er anlagt, skal retten ved afgørelsen af, om parten har bopæl på en anden medlemsstats område, anvende denne anden medlemsstats lovgivning« (stk. 2).

44 — Jf. dom af 7.6.1984, sag 129/83, Zelger, Sml. s. 2397, hvor Domstolen fortolkede konventionens artikel 21. Jf. også, i vid forstand, Hagen-dommen, hvor Domstolen i præmis 19 opregner en række andre tilsvarende bestemmelser.

VI — Forslag til afgørelse

52. Af disse grunde foreslår jeg, at Domstolen besvarer Oberster Gerichtshofs præjudicielle spørgsmål således:

»En sagsøger kan ikke påberåbe sig artikel 6, nr. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, såfremt han har anlagt sag mod en person med bopæl i forumstaten og mod en person med bopæl i en anden medlemsstat, men sagen mod førstnævnte person af helt åbenbare grunde og *ex lege* umiddelbart skal afvises.«